

**Dal jsem vám příklad: Jak jsem já udělal vám,
tak máte dělat i vy.**

**Dal jsem vám příklad: Jak jsem já udělal vám,
tak máte dělat i vy.**

ZELENÝ ČTVRTEK CYKLU A

Evangelium (Jan 13,1-15)

Bylo před velikonočními svátky. Ježíš věděl, že přišla jeho hodina, kdy měl přejít z tohoto světa k Otci. A protože miloval svoje, kteří byli ve světě, projevil jim lásku až do krajnosti. Bylo to při večeři. Dábel už vnukl Jidášovi Iškariotskému, synu Šimonovu, myšlenku, aby ho zradil. Ježíš věděl, že mu dal Otec všechno do rukou a že vyšel od Boha a vrací se k Bohu. Proto vstal od večeře, odložil svrchní šaty a uvázal si kolem pasu lněnou zástěru. Potom nalil vodu do umyvadla a začal učedníkům umývat nohy a utírat jim je zástěrou, kterou měl uvázanou kolem pasu. Tak přišel k Šimonu Petrovi. Ten mu řekl: „Pane, ty mi chceš mýt nohy?“ Ježíš mu odpověděl: „Co já dělám, tomu ty nyní ještě nemůžeš rozumět; pochopíš to však později.“ Petr mu řekl: „Nohy mi umývat nebudeš! Nikdy!“ Ježíš mu odpověděl: „Jestliže tě neumyji, nebudeš mít se mnou podíl.“ Šimon Petr mu řekl: „Pane, tak mi umyj nejen nohy, ale i ruce a hlavu!“ Ježíš mu odpověděl: „Kdo se vykoupal, potřebuje si umýt jen nohy, a je čistý celý. I vy jste čistí, ale ne všichni.“ Věděl totiž, kdo ho zradí; proto řekl: „Ne všichni jste čistí.“ Když jim tedy umyl nohy, zase si vzal na sebe své šaty, zaujal místo u stolu a řekl jim: „Chápete, co jsem vám udělal? Vy mě nazýváte Mistrem a Pánem, a to právem: to skutečně jsem. Jestliže jsem vám tedy umyl nohy, já, Pán a Mistr, máte také vy jeden druhému umývat nohy. Dal jsem vám příklad: Jak jsem já udělal vám, tak máte dělat i vy.“

K POROZUMĚNÍ TEXTU

Bylo před velikonočními svátky. Ježíš věděl, že přišla jeho hodina, kdy měl přejít z tohoto světa k Otci. S blížícími se velikonočními Ježíš oznamuje učedníkům, že jeho „hodina“ je tu. Ten, kterého poslal Otec, se k Otci vrátí, a způsob, jakým touto hodinou projde, bude vrcholnou ukázkou lásky k těm, které shromáždil kolem sebe. Ježíšova smrt je hodinou jeho přechodu k Otci a dokonalý skutek jeho láskyplné sebevydanosti. Na pozadí této skutečnosti Ježíš začíná jednat. Vstává od stolu, připravuje se na úkon služebníka a začíná umývat nohy svým učedníkům. Skutečnost, že ví dokonce i to, kdo ho zradí, a jeho láska ke svým se projevuje skutky.

Tak přišel k Šimonu Petrovi. Ten mu řekl: „Pane, ty mi chceš mýt nohy?“ Ježíš mu odpověděl: „Co já dělám, tomu ty nyní ještě nemůžeš rozumět; pochopíš to však později.“ Petr má k mytí nohou výhrady. Umývání nohou je však součástí Božího plánu a Petrovy výhrady svědčí o tom, že jeho chápání není v souladu s Ježíšovými motivy. Napětí narůstá, když Petr odmítá, aby mu Ježíš nohy umyl. Ježíšovo varování je skrytým odkazem na křesťanskou praxi křtu, kde se autor textu soustřeďuje na vztah mezi křtem a Ježíšovou smrtí. Ani po dalších námitkách Ježíš Petra neopouští a vysvětluje, jaké výsady se dostává těm, kdo se umyli, a nepotřebují se tedy umýt znovu. Ježíš tedy dává najevo hloubku své lásky ke svým právě tím, že pro ně vykoná jednu z nejnižších služeb.

Když jim tedy umyl nohy, zase si vzal na sebe své šaty, zaujal místo u stolu a řekl jim: „Chápete, co jsem vám udělal? (...) Jestliže jsem vám tedy umyl nohy, já, Pán a Mistr, máte také vy jeden druhému umývat nohy.“ Ježíšova otázka sice úzce souvisí s mytím nohou, ale odhlíží od symbolu jeho sebevydanosti a zaměřuje se na nový příklad, který vytváří a který převrací přijaté modely chování. Učedníci však potřebují další poučení, aby dospěli k hlubšímu pochopení Ježíše jako Mistra a Pána, ale aby také porozuměli tomu, jak by měl tento jeho skutek zasáhnout do jejich života. V literárním kontextu tento pokyn představuje výzvu učedníků, aby opakovali to, co on udělal jim. Mají následovat jeho příklad láskyplné sebevydanosti symbolizované právě umýváním nohou.

SHRNUTÍ

Ježíšova otázka, zdali učedníci chápou, co jim právě udělal, může vypadat jako otázka rétorická, neboť na ni nikdo neodpovídá. Ve skutečnosti ji můžeme rovněž chápat jako otázku určenou čtenáři. Je to pozvání k pochopení, že Ježíšova smrt se má stát pro nás vzorem: život každého se završuje, když daruje sám sebe. Umývání nohou tedy nemůže být odděleno od Ježíšovy smrti; není to morální poučení o pokoře a vzájemné službě, které by učedníci lehce pochopili. Poselstvím je, že v podstatě pro křesťana neexistuje nic jiného než v přeneseném smyslu zemřít, aby ostatní měli život.

VÝZVA NA TÝDEN

Zamysleme se

Mladší:

Umývání nohou byla dřív práce těch neobyčejnějších lidí, kteří druhým posluhovali. Znamenalo to se ohnout k nohám toho druhého... Nám se určitě nechce se k někomu ohýbat a ještě při tom dělat nějakou špinavou práci. Ale schválně to někdy zkuste: třeba vzít něčí špinavé boty a omýt je, posbírat někde špínu, umýt hadrem něco ošklivého nebo něco, co moc nevoní... A představte si, že to tak dělal i Ježíš. Neříkal: „To není pro mě – já dělám jen velké Boží věci – abych se neušpinil...“ Zkusme to dělat podobně jako on – z lásky.

Starší:

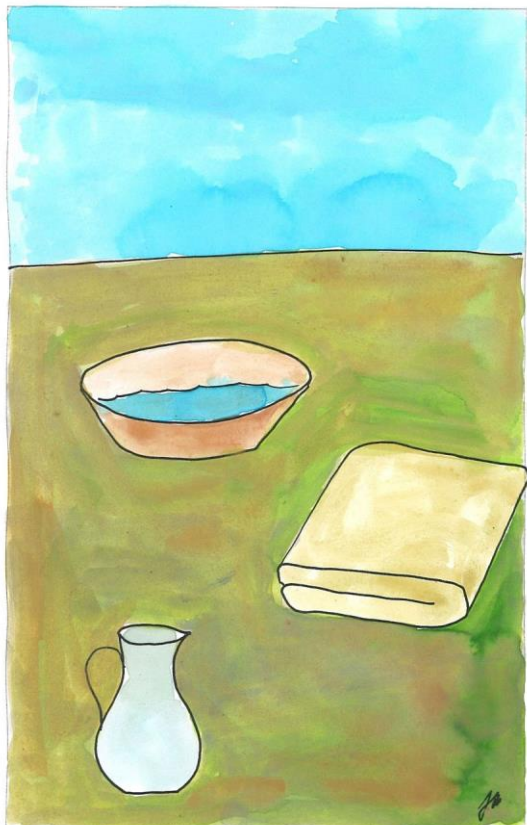
Kolem nás jsou někdy nepříjemné a špinavé věci, které se musí uklidit, udělat... Kolem nás jsou také divní, nevlídní nebo nesympatičtí lidé, které je třeba umět snášet. Ale ta špína a divnost je vlastně často i v nás a my si s ní nevíme rady. Možná, že to všechno není náhoda: když se naučíme dělat právě ty nepříjemné věci, budeme se snažit mít rádi i ty nesympatické lidi, také přitom objevíme, jací jsme my sami a začneme se mít víc rádi. Možná přitom zjistíme, že právě nepříjemné věci jsou bránou, kterou musíme projít, abychom pochopili, co je vlastně skutečně krásné.

Zkusme si

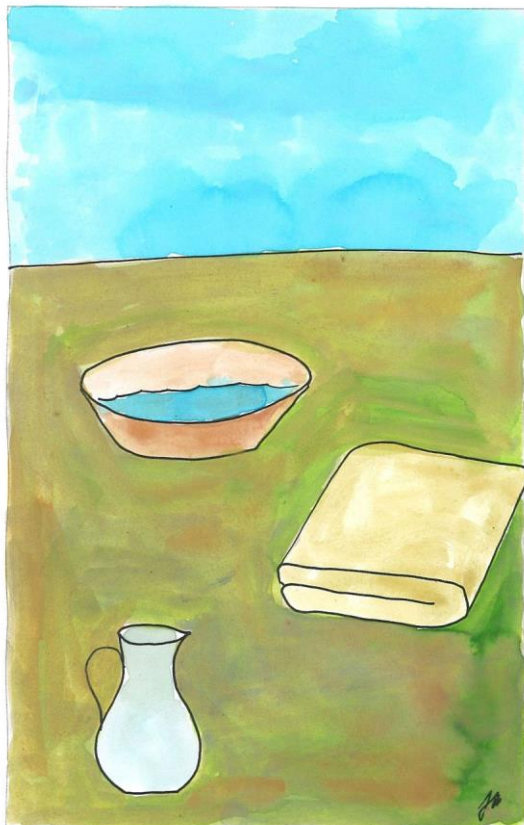
Mladší / Starší:

Už víme, že mytí nohou byla práce otroků a nejnižších služebníků. Taková služba si ale žádala i náležitou přípravu. K umytí nohou přece také něco potřebujete připravit:

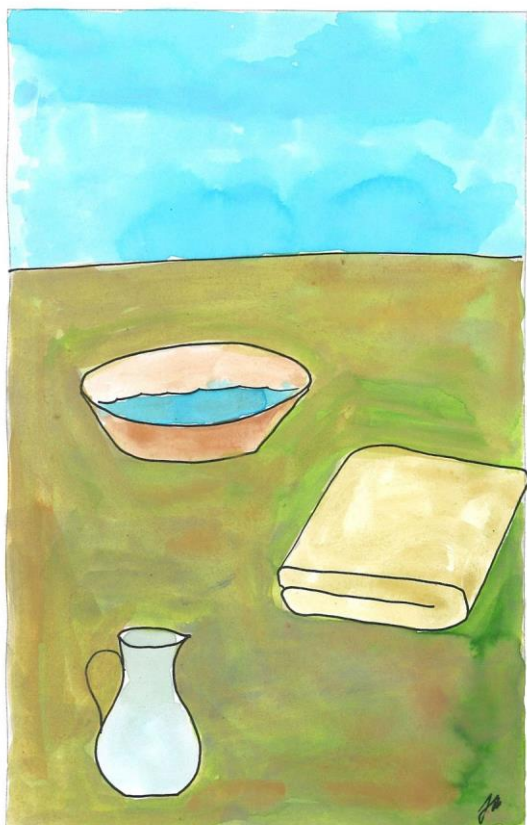
- První a nejdůležitější je voda; v Ježíšově době se musela pracně nosit a to je těžká práce. Zkuste si, jak je to těžké – naplňte si několik různých velkých lahví vodou a zkuste, jak dlouho je dokážete udržet v ruce nebo je nosit v batohu nebo tašce!
- Vody také musel být dostatek – za jak dlouho dokážete naplnit třeba velký hrnec nebo kbelík vodou přenášenou v hrnku? A při této práci nesmíte vodu rozlít, protože i dnes je v Izraeli voda velkou vzácností!
- V dnešní době není problém sehnat něco, čím byste se umyli; zkuste zjistit, čím se dalo v Ježíšově době mýt? Znáte nějaký takový prostředek, který byste mohli místo běžných mycích prostředků použít dnes?

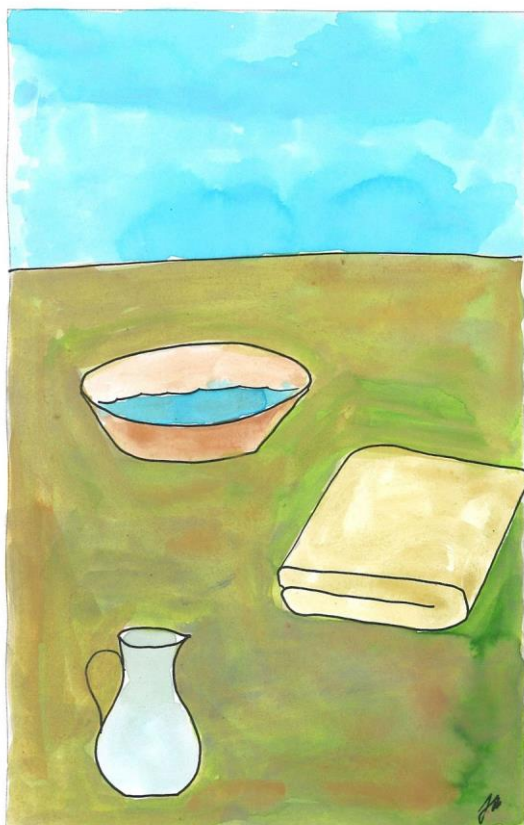
Zelený čtvrtek cyklu A
Jan 13,1-15

Zelený čtvrtek cyklu A
Jan 13,1-15

Zelený čtvrtek cyklu A
Jan 13,1-15

Zelený čtvrtek cyklu A
Jan 13,1-15

Zelený čtvrtek cyklu A
Jan 13,1-15

Zelený čtvrtek cyklu A
Jan 13,1-15

Zelený čtvrtek cyklu A
Jan 13,1-15

Zelený čtvrtek cyklu A
Jan 13,1-15